

Mekaniseringsspørgsmaalet i Landbruget.

Proprietær F. V. Carstensen, Vestervang, L-Skensved, udtalte i sit Radioforedrag den 28. April 1946 følgende:

Forholdene har udviklet sig saaledes, at Mekaniseringen af Landbruget er blevet et af de store Fremtidsproblemer for dansk Landbrug, og at Interessen herfor er stor i vide Kredse af Landmænd, fremgaar af de mange Foredrag, der holdes, og de næsten utallige Artikler, der skrives om dette Spørgsmaal.

Der er heller ikke Tvivl om, at Landbrugets Mekanisering gaar en rivende Udvikling i Møde.

Der tales og skrives ofte om Landbrugets Mekanisering, som om det for Landbruget er noget helt nyt, det skal i Lag med, hvilket ingeniørlunde er Tilfældet. Beregninger baseret paa Oplysninger fra Det landøkonomiske Driftsbureau viser, at Landbrugets samlede Inventarværdi, hvoraf langt den største Part repræsenterer Redskaber og Maskiner, andrager ca. 600 Mill. Kr. Det er derfor mere rigtigt at tale om *Landbrugets yderligere Mekanisering* i Stedet for Landbrugets Mekanisering, ligesom Opgaven i Fremtiden ogsaa i overvejende Grad vil blive Spørgsmaalet om mere rationel Udnyttelse af allerede eksisterende Maskiner, og i mindre Grad et Spørgsmaal om nye Opfindelser, selv om der selvfølgelig ogsaa her er store Udviklingsmuligheder.

Naar Interessen for Landbrugets yderligere Mekanisering er saa voldsom, som Tilfældet er i Øjeblikket, skyldes det i første Række den i Landbruget fremherskende Mangel paa Arbejdskraft og de relativt høje Lønninger. Mekaniseringens Formaal er altsaa først og fremmest at afhjælpe Manglen paa Arbejdskraft, men samtidig skal Mekaniseringen forbedre Økonomien ved bedre Udnyttelse af tilstedeværende Arbejdskraft og mere rettidigt udført Arbejde.

Vi faar ikke i Fremtiden Raad til at have en Mand tradskende bagefter et Spand Heste med en enkelt Plov, hvis daglige Arbejdsydelse er ca. $\frac{1}{2}$ ha, naar den samme Mand behageligt anbragt paa en Traktor kan præstere det firedobbelte Arbejde og endda til en billigere Pris pr. Arealenhed. En øget Mekanisering giver bedre Magt over Arbejdet; idet den byder Mulighed for stærk Forcing af Arbejdet i travle Perioder, da Mennesket — den levende Organisme — ikke skal slæbe og derved trættes, men kun dirigere Maskineriets Arbejde.

Men selv om Mekaniseringen ikke opfylder de her nævnte to Betingelser — at spare Arbejdskraft og forbedre Økonomien — kan den alligevel være berettiget, hvis den blot gør Arbejdet mere tiltalende, da den derved er med til at bevare Arbejdskraften i Landbruget. Et typisk Eksempel herpaa er Anskaffelse af Malkemaskine til saa smaa Besætninger, at Malkningen plus Rengøringen af Maskinen tager samme Tid som Haandmalkning. Her bliver Maskinmalkningen oven i Købet dyrere end Haandmalkningen, men mange finder den alligevel berettiget, da den gør Arbejdet lettere og mere tiltalende.

Vi har i dansk Landbrug en Masse forældede Arbejdsmetoder, som er saa indgroet gennem flere Generationer, at vi har vanskeligt ved at se, hvor meningsløst arbejdskrævende de er. Hvorfor skal man f. Eks. rende bagefter alle Redskaber og de fleste Maskiner, naar man i mange Tilfælde lige saa godt kunde køre med? Jeg har som Elev været med til at slæbe det meste af en Herregaards Høst af Korn ad elendige Trapper op paa 3. Loft — meningsløst. Kun Korn, der skal transporteres fra Ejendommen, bør man mase ned i Sække; det, der bliver i Bedriften, bør selvfølgelig transporteres med Elevator o. lign., men værst er dog vore Høst- og Tærskemeter. De er, som de almindeligvis praktiseres, uhyre forældede. I gamle Dage mejede man med Le og bandt med Haanden — Lestadiet. Saa kom Aflæggeren, og nu mejes næsten alt med Binder, altsaa en rivende Udvikling ved Afmejningen i Retning af fuld Mekanisering. Man kan vanskeligt tænke sig Muligheden af i

Princippet at naa videre. Der er ganske vist Mejetærskeren, men mon den byder store Fordele under vore Forhold?

Ved Indhøstning og Tærskning er man derimod de fleste Steder blevet staaende paa Lestadiet. Ganske vist er Tærskemaskinerne blevet finere og bedre, men man flytter med Haandkraft rundt med det hele et Utal af Gange.

Hvor man kører Kornet i Stak eller Lade og tærsker det senere, har man fat i hvert enkelt Neg 8—10 Gange med Haand eller Fork paa Vejen fra Hobpladsen til Ilæggeren, og ind imellem har det været læsset paa smalle, højhulede, upraktiske Høstvogne, der giver en alt for stor Læsehøjde, og kun byder den Fordel, at de er gode til at vælte. Ved Tærskningen slæbes Halmen ofte lange Veje, endda i mange Tilfælde efter først at have været læsset paa en Vogn. Kornet fyldes i Sække, der læsses paa Vogn og køres til Magasindøren, hvorefter de under sure Miner bugseres op ad mere eller mindre hensigtsmæssige Trapper.

Hvis Negene derimod fra Marken gaar direkte i Tærskemaskinen, hvorfra Halmen efter at have passeret den automatisk bindende Presser ad Transportbaand føres direkte til Opbevaringsstedet, og Kornet gaar direkte fra Tærskemaskinen i Kornelevatoren og føres til Magasinet eller bedre Siloen, vil man paa alle middelstore Ejendomme kunne køre ind, tærske og bringe alt paa Plads paa samme Tid og med samme Mandskab, som er nødvendigt for at køre i Lade.

De her nævnte Eksempler paa overflødig Slid og Tidsspilde viser, at der er store Muligheder for yderligere Mekanisering i Landbruget.

Det, vi har Brug for, er en Mekanisering til at tage de saakaldte Spidsbelastninger, navnlig i Høst og Roetiden om Efteraaret, saa vi kan klare disse travle Perioder nogenlunde med det faste Mandskab, da vi ikke fra Landbrugets Side kan vente og forlange, at der skal være disponibel Arbejdskraft til Stede i større Mængder for saa korte Arbejdsperioder.

Samtidig bliver det nødvendigt at tage Traktoren til Hjælp, navnlig til Efteraarsbehandling af Jorden, saa der bliver Mulighed for en meget grundig Efteraarsrensning, for at Luge- og

Rensearbejdet i Vækstperioden kan blive saa ringe som muligt.

Mindre Ejendomme, hvor Udgifterne bliver for store for den enkelte, kan mekanisere i Fællesskab, ligesom Oprettelsen af Maskinparke er en Løsning af Problemet for de mindre Ejendomme.

Men enten Mekanisering gennemføres af den enkelte eller i Fællesskab, bliver det store Pengesummer, det kommer til at dreje sig om, og for at hele Spørgsmaalet kan løses med saa faa Fejlgreb som muligt, faar Landbruget Brug for faglært Assistance, eventuelt ved Ansættelse af specielle Maskinkonsulenter, ligesom Bygningskonsulenterne maa have deres Interesse henvendt paa dette Spørgsmaal, saa Nybygninger, hvor man er frit stillet, indrettes med Udnyttelse af fuld Mekanisering for Øje.

Vore to Oplysnings- og Vejledningscentraler paa Mekaniseringens Omraade — Den kgl. Veterinær- og Landbohøjskoles Maskinafdeling og Statens Redskabsudvalg — maa udvides og ajour-føres, og bl. a. have en Forsøgsgaard med fast Prøvestation og et Forskningsinstitut i Lighed med, hvad man har flere Steder, bl. a. i Sverige, hvor der fra det offentlige Side stilles ca. 10 Gange saa store Beløb som herhjemme til Raadighed for Løsning af disse Opgaver.

Ogsaa af Hensyn til Maskinfabrikterne og til vor anerkendte og ret betydelige Eksport af Landbrugsmaskiner er disse Forbedringer paakrævet, da man i de konkurrerende Lande paa Forskningsomraadet er betydelig længere fremme, end vi er.

Det er et Spørgsmaal af stor Rækkevidde — baade privat- og nationaløkonomisk — nationaløkonomisk, fordi der skal Valuta til Indkøb, navnlig af Traktorer og Brændsel til disse. Dets Løsning trænger sig paa og skal ske hurtigt, hvis Landbruget fortsat skal kunne levere Kvalitetsvarer til konkurrencedygtige Priser og dansk Landbrugsmaskineksport klare sig i den haarde Konkurrence, det inden længe vil staa overfor.